Kyrkokör Journalen
Maj 2017 • nr 3

Stipendiater från Skara
Sid 6–7

Nyskapande i Luthers spår
Sid 10–13

Sandström vågar
Sid 14–15

Dags för musikfestival
Sid 17

Bra att kunna utantill

Det berättas … och detta är långt före mobiltelefonernas tid … att en lantbrukare var ute på markerna för att plöja. Han satt i sin röda Massey Ferguson, en rejäl traktor, som saknade hytt. Den var utrustad endast med så kallade störtbågar.

Det började lida mot kväll, och när han skulle vända den yttersta tiltan (se Bibel 2000!) vid diket välte traktorn, han föll ur sitsen och hamnade olyckligtvis med ena benet under traktorn, som ju väger några kilo. När han inte dök upp vid middagsbordet, samlades hans familj och några grannar och gick ut för att se vad som hänt. Man hittade honom, svårt medtagen, men vid liv. Han fördes till sjukhus, där han fick gipsas både här och där.

Någon frågade honom: ”Hur stod du ut under traktorn, med smärtan och oförmågan att komma loss?” Han svarade: ”Jag läste en psalm om och om igen. Si, Jesus är ett tröstrikt namn (Sv Ps 42 – men heter nu ´Se, Jesus …´) Den lärde jag mig utantill som konfirmand. Det fick mig att hålla hoppet vid liv. Och mig själv också.”

Se där, så bra att kunna sånger utantill!

När jag som ung student vid Musikhögskolan i Stockholm sjöng i KFUM:s Kammarkör fick kören, som då leddes av den legendariske Dan-Olov Stenlund, göra en turné med tre framföranden i mellersta Norrland. På programmet stod Bachs Mässa i h-moll – ett av musikhistoriens allra mäktigaste och skönaste verk! Mässan tar drygt två timmar att framföra. Femstämmig kör, fem solister, full barockorkester med pukor och trumpeter.

Danne Stenlund dirigerade hela mässan UTAN PARTITUR! För en student som hade svårt att lära sig en Chopin-nocturne utantill var detta en upplevelse av skräckblandad förtjusning. Hur var det möjligt?

Vi organister (och för all del körledare också) har blivit väldigt notbundna – kanske framför allt därför att vi leder psalmsången från orgeln, och psalmer med åtta–nio verser har man svårt att minnas hela och hållna. Vi behöver koralboken med texterna. Dessutom sitter vi ofta lite gömda på en läktare eller bakom en pelare, och ingen behöver ondgöra sig över att vi bläddrar ibland.

I kören då? Jag tror att alla, både körsångare och körledare, har upplevt både en befrielse och en utmaning i att sjunga utantill. För en körledare är det underbart att se sina körsångare i ögonen, och inte bara ett hav av svarta pärmar. Det vill säga: Körledaren måste också kunna sin repertoar utantill!

”För en student som hade svårt att lära sig en Chopin-nocturne utantill var detta en upplevelse av skräckblandad förtjusning.”

För att inte tala om hur underbart det är för en körsångare att helt kunna fokusera på musiken och sitt eget engagemang. Det är svårt att lära sig utantill. Och det blir sannerligen inte lättare med tilltagande ålder. Det vet jag. Men det går. Det vet jag också.

Kämpa på! Ni har allt att vinna!

Lars Åberg
Ledamot i Sveriges Kyrkosångsförbunds styrelse

Redaktörens rader

Som journalist ska man inte göra reklam. Men nu gör jag ett undantag. Jag vill hylla ett företag som är oförtjänt utskällt och vars verksamhet är en förutsättning för min tillvaro.

Sedan 19 års ålder har jag åkt mycket tåg. De senaste åren har jag åkt väldigt mycket tåg.

Jag har förmånen att inte behöva resa dagligen till en arbetsplats. Mycket av mitt arbete har jag i den bärbara datorn med dess tillgång till världen, annat finns på min folkbokföringsadress. Resten är utspritt över hela vårt avlånga land.

”Ofta hör jag människor sucka över att tågen aldrig är i tid. Men jag tror inte längre att det bara är jag som har tur.”

I skrivande stund är det min 33:e tågresedag på 100 dagar. Några har varit korta tur- och returresor mellan Knivsta och Uppsala eller Stockholm, men en klar majoritet har inneburit mer än två timmar med tåg och stationer. 20 av dagarna har jag varit på tjänsteresa.

Ofta hör jag människor sucka över att tågen aldrig är i tid. Men jag tror inte längre att det bara är jag som har tur. Den som tycker att tågen aldrig är i tid har antingen en ofantlig otur eller dåligt minne.

Det har funnits perioder när jag också har haft otur och suckat över signalfel. Men underhållet tycks ha förbättrats liksom kommunikationen mellan olika tågoperatörer. Det förseningsskäl som verkar vanligast numera är ”obehöriga på spårområdet”. Och det är svårt att skylla på bristande underhåll.

Jag åker oftast med det statliga bolaget och därför riktas min hyllning dit (fast Trafikverket och andra tågbolag kan också ta åt sig). Till SJ:s hjälpsamma tågpersonal som har så många leenden för sina medmänniskor och vid behov änglars tålamod med krångliga passagerare och svårlösta trafiksituationer. Till dem som arbetar med planering, underhåll och kundservice och till dem som gjort SJ:s bokningssystem som gör att jag kan ta mig nästan vart som helst på en biljett.

Tack SJ, för mig är du en verklig vän!

Marita Sköldberg
Redaktör

Joel Glamsjö, Örebro

Klassiskt är bäst

Bach är favoriten för OPQ-sångaren Joel Glamsjö. Han är något av en perfektionist, men när det kommer till bakning improviserar han gärna.

En stor del av Joel Glamsjös liv handlar om musik. Han går i musikklass – fast han tycker att nivån på undervisningen hade kunnat läggas lite högre och få elever är verkligt intresserade.

– Men jag är väl lite bortskämd i och med kören här, säger han och syftar på Olaus Petri församling i Örebro, i vars församlingshem vi träffas.

Kören är Ungdomskören OPQ som han varit med i sedan i sjuan. Tidigare sjöng han i gosskören i Olaus Petri i några år, men hade hållit uppe med körsång ett tag.

I OPQ är det helt och hållet klassisk körmusik som står på repertoaren. Det passar Joel bra. Juloratoriet av Bach, som kören sjöng 2015, är det bästa de gjort hittills, tycker han.

– Bach – det finns något slags nästan matematisk skönhet i musiken han skriver. Allt har ett klart syfte.

Mindre press i kören

Joel spelar cello och sjunger solosång. Båda ägnar han sig åt i Örebro Kulturskola.

– Det är roligt och utmanande men det kan också vara ansträngande eftersom jag har en tendens att ställa lite väl höga krav på mig själv, konstaterar Joel.

Men i kören känner han inte av pressen.

– Kanske beror det på den kollektiva aspekten, funderar han.

Ordentligt kollektivt är det när OPQ sjunger stora verk, liksom varje år på julkonserten. Då sjunger de tillsammans med vuxenkörerna Cantores och Vocalis och med orkester. På den traditionella luciakonserten gäller samarbetet i stället tre av församlingens barnkörer.

Men det speciella luciaspelet som körledaren Mats Bertilsson introducerade när han kom till församlingen 2009 är OPQ:s eget. Det är skrivet av Sören Törnblad förmodligen någon gång på 1970-talet och visar luciahistorien i korta drag. Likadant varje år, en blandning av drama, gudstjänst och konsert, försöker Joel förklara.

Några gånger om året sjunger kören i gudstjänster. Ibland kompletterat med konsert samma kväll.

Kaffe och russin i kakan

I mitten av maj är Olaus Petri värd för Sveriges Kyrkosångsförbunds ungdomskörfestival. Joel var med även i Växjö i fjol.

– Det var en bra blandning av musik. Vi fick sjunga en del som vi inte brukar sjunga här.

Det vill säga musik som i någon mån påminner om den klassiska körmusiken, men som har en annan struktur och uppbyggnad, definierar Joel.

I ungefär samma veva är det Joels tur att ha hand om fikat i kören – ansvaret roterar. Förmodligen blir det hembakat, för Joel gillar att baka.

– Häromdagen gjorde jag en kaka med kaffe och russin i. Det var en impuls men resultatet blev inte sämre för det.

– Jag gillar att improvisera, fortsätter han och övergår till att berätta om sitt komponerande.

Han har skrivit för stråkkvartett och piano. Två av hans celloduetter har framförts. Men än så länge har han inte lyckats skriva för kör. Förmodligen handlar det om den ytterligare dimensionen som texten utgör, tror han.

Joel har nyligen sökt in till gymnasiet.

– Det startas ett nytt program på Karolinska gymnasiet som jag inte kunde avstå från. Det är som skräddarsytt för mig och inkluderar alla mina största intressen: samhällsvetenskap, ekonomi, diplomati och politik, framför allt internationell sådan.

Programmet heter Internationella relationer och är en spetsutbildning inom samhällsvetenskapsprogrammet.

Så komponerandet och all annan musik får stanna på hobbynivå.

Sjunger i: Ungdomskören OPQ i Olaus Petri församling, Örebro

Stämma: Bas

Körsångare sedan: 2008

Bor: Hovsta norr om Örebro

Familj: Mamma, pappa, två yngre syskon

Sysselsättning: Går i nian i Karl Johans Skola i Örebro, i musikklass

Favoritkörsång: Samuel Barbers Agnus Dei. ”Den vill jag sjunga! Den är fin, man arbetar mycket med klanger, hur man framställer tonen är helt avgörande.”

Text och foto: Marita Sköldberg

Kyrkokör Journalen
Nr 3 • 2017 • Årg 28

Tidning för Svenska kyrkans körer. Utges av Sveriges Kyrkosångsförbund, SKsf.

Ansvarig utgivare Peter Lundborg

Redaktör: Marita Sköldberg
Filipsbol 104, 741 95 Knivsta,
Tel 070-21 22 166
kj@sjungikyrkan.nu

Prenumerationer:
Förbundskamrer
Sofia Wahlstedt
Morgonvägen 40
743 32 Storvreta
072-727 12 12
ekonomi@sjungikyrkan.nu

Prenumerationspris:
170 kr/år (sex nummer). Rabatterat pris vid fler än 5 prenumerationer.

Annonsbokning:
Display i Umeå AB
Ola Tallbom, 090-711 512
ola.tallbom@display-umea.se

För information om annonser och prenumerationspriser
www.sjungikyrkan.nu

Design och produktion:
www.mwgrafiskform.se

Tryckeri
Trydells
www.trydells.se

Nästa nummer av Kyrkokörjournalen kommer den 5 september.
Foto framsida: Marita Sköldberg

ISSN 1101-9670

Samma rikskollekter 2018

Sveriges Kyrkosångsförbund får behålla 1,5 av Svenska kyrkans rikskollekter även under 2018.

Den hela rikskollekten tillfaller Kyrkosångsförbundet på Tacksägelsedagen, såsom den gjort under många år. Datumet är 14 oktober. På jungfru Marie bebådelsedag (18 mars) delas kollekten med Svenska Kyrkans Unga. Så var fallet också i år.

Dags för beslut om kyrkohandboken

Den 16 mars överlämnade revisionsgruppen sitt slutförslag om ny kyrkohandbok för Svenska kyrkan till kyrkostyrelsen. Kyrkostyrelsen tar under våren fram en skrivelse som läronämnden ska yttra sig över. Därefter läggs skrivelsen fram för behandling och beslut av kyrkomötet i höst.

Arbetet med en reviderad kyrkohandbok har pågått sedan 2006. Under tiden har bland annat två remissomgångar genomförts. Om förslaget går igenom i kyrkomötet kan den nya handboken tas i bruk under nästa år.

Ax byter namn

Ax, samarbetsorganisationen för rikstäckande organisationer inom amatörkultur, har bytt namn. Under årsmötet i april beslutades att det gamla namnet Ax – Amatörkulturens samrådsgrupp byts mot Ax – Kulturorganisationer i samverkan.

Körspår alternativ i Luleåinspiration

När Luleå stift i slutet av augusti inbjuder till inspirationshelg finns ett körspår som fördjupningsalternativ. Britta Bergström leder kören i pop, soul, visa och gospel. Lördagens övningar resulterar i en konsert tillsammans med storbandet Swinging Wheels på kvällen.

På fredagskvällen, 25 augusti, framför en kyrkomusikerkör Svenska mässan av Roman.

Alla boende i Luleå stift är välkomna till inspirationshelgen som har fokus på reformationsåret. Anmälan stänger 31 juli.

Följ oss på
Facebook.se
- Sveriges Kyrkosångsförbund

Gosskörsföreningen räddad

Svenska kyrkans gosskörsförening (SKGF) har fått 100 000 i engångsanslag från Svenska kyrkan. Tillsammans med andra bidrag har föreningens verksamhet nu räddats för de närmaste åren.

I höstas gick styrelsen för Svenska kyrkans gosskörsförening ut med ett upprop för att få pengar och uppmärksamhet kring sin verksamhet. Det gav genomslag och i februari beslutade kyrkostyrelsens arbetsutskott om ett engångsanslag på 100 000 kronor från kyrkostyrelsens förfogandemedel.

”Arbetsutskottet bedömer att gosskörsföreningen gör ett viktigt arbete i hela Svenska kyrkan för att stärka pojkars möjlighet och intresse för att sjunga i kör och för rekrytering till kör- och musikverksamheten i Svenska kyrkan” står det i beslutet.

Fler bidrag

– Gosskörsföreningen är oerhört tacksamma för det engångsbelopp som kyrkostyrelsen har beviljat föreningen. SKGF har också fått flera mindre och större bidrag från några av stiften, en stiftelse och också från en privatperson, berättar styrelsens ordförande Margareta Raab.

– Det är förstås väldigt roligt att vårt upprop gav resultat, inte bara i ekonomiskt avseende utan också i uppmärksamhet åt de sjungande pojkarna och uppskattning för SKGF:s verksamhet.

Föreningens huvuduppgift under sin 20-åriga tid har varit gosskörsfestivalen som äger rum varje år i Rättvik, i år 18–21 maj. Margareta Raab igen:

– Det är en obeskrivlig lättnad att kunna planera årets festival utan oro för att den inte ska gå att genomföra.

Resebidrag och studieresa

Tack vare tillskottet kommer föreningen också att bidra till reskostnaden för de deltagare som har längst resväg och nästa år planeras en studieresa för medlemskörernas dirigenter.

Bidragen räddar föreningens verksamhet under en kortare tid, enligt Margareta Raab.

– Men på sikt är det helt nödvändigt att hitta en varaktig lösning. Därför kommer ungefär en tredjedel av summan att läggas åt sidan i väntan på en långsiktig lösning.

Marita Sköldberg

Sugen på nytt jobb?

Sök efter lediga tjänster på www.sjungikyrkan.nu

Vill du annonsera ut en ledig tjänst?
Kontakta Ola Tallbom: ola.tallbom@display-umea.se, 090-711 512 eller Mikael Lindholm: mikael.lindholm@display-umea.se, 090-711 511

Stipendier uppmuntrar ungdomar

Skara domkyrkas ungdomskör och Jonas Östlund. De får Svenska Kyrkans Ungas och Sveriges Kyrkosångsförbunds körstipendier när dessa för första gången delas ut till en ungdomskör och en ungdomskörledare.

Stipendierna delas ut i Olaus Petri kyrka i Örebro den 13 maj under Ungdomskörfestivalens musikgudstjänst.

I fjol delades stipendierna ut för allra första gången, då till en barnkör och en barnkörledare. Nästa år är det åter dags för barnen att komma i centrum. Det är styrelser i delförbund/distrikt och förbundsstyrelser inom de båda organisationerna som får nominera stipendiater. En kommitté väljer sedan ut två stipendiater. Kören får 10 000 kronor och ledaren 7 000.

Motiveringar, stipendiemottagare våren 2017

Stipendiat: Skara domkyrkas ungdomskör

Stipendium till Barnkör som utvecklats musikaliskt och som gemenskap där kören är en självklar del av församlingens gudstjänst- och musikliv.

Skara domkyrkas ungdomskör med drygt 25 medlemmar, har över åren utvecklats till en kunnig och välsjungande kör. Tidigare var ungdomskören en flickkör men för fem år sedan genomfördes ett projekt där killar också rekryterades. Kören är idag en fyrstämmig kör som är en självklar del i församlingens gudstjänstliv och sjunger mycket tillsammans med de andra körerna i församlingen.

Skara domkyrkas ungdomskör genomför både större egna körprojekt samt är flitiga deltagare i gudstjänstlivet i församlingen och deltar också i ungdomskörfestivaler. I kören ges plats att växa och utmanas vilket inte minst det faktum att flera medlemmar valt att läsa musik och dirigering vidare vittnar om. Kören har idag drygt 25 medlemmar och har över åren utvecklats till en mycket kunnig och välsjungande kör!

Det första stipendiet till ungdomskör som Svenska Kyrkans Unga och Sveriges Kyrkosångsförbund delar ut vid Ungdomskörfestivalen går i år till Skara domkyrkas ungdomskör, Skara stift med körledare Åsa Nyberg.

Stipendiat: Jonas Östlund

Stipendium till körledare som genom sin kunskap och på ett inspirerande sätt leder och utvecklar sina barn- och ungdomskörer musikaliskt och socialt där körerna är en självklar del av församlingens gudstjänst- och musikliv.

Jonas Östlund är årets stipendiat. Jonas har, sedan han kom till Umeå stadsförsamling 2002 utvecklat en gedigen körverksamhet för ungdomar. Inledningsvis tog Jonas över en barnkör i åldrarna 9–13 år och när två av flickorna ville fortsätta sjunga tog Jonas initiativ till ungdomskören Turbulens som idag är en stor och levande kör med namnet Turbulens där de två flickorna fortfarande är med.

Kören har själva fått möjlighet att påverka vad som ska sjungas och Jonas har under sina år också arbetat med att få en blandning och en bra nivå på repertoaren.

Jonas har också, utöver körledarrollen, blivit en förebild för ungdomarna som skämtsamt kallar honom ”pappa Jonas” då han talat mycket om att man som ung ska få komma till övningar och konserter och vara den man är – precis i de kläder man känner sig trygg och fri i. Kören sjunger tillsammans och umgås även privat där sammanhållningen har blivit en stor del av allas liv.

Jonas möter också församlingar och körledare och verkar som en inspiratör för dessa.

Det första ungdomskörledarstipendiet som Svenska Kyrkans Unga och Sveriges Kyrkosångsförbund delar ut vid Ungdomskörfestivalen går i år till Jonas Östlund, kyrkomusiker och körledare i Umeå pastorat.

Skara domkyrkas ungdomskör med körledaren Åsa Nyberg har körövning varje tisdagskväll i den vackra Mariasalen i Kyrkans hus ett par stenkast från Domkyrkan.

Kul med killar i kören

Domkyrkans ungdomskör. Så heter kören som får årets ungdomskörstipendium. I nationella sammanhang får de lägga till Skara i namnet. För fyra år sedan bildades kören, efter ett framgångsrikt ragga killar-projekt.

– Vi har sjungit den sen vi var så här små, säger Maria Jivanova glatt och måttar med handen neråt knähöjd.

Hon syftar på Påskcalypso av Daniela Nyström som kören sjöng igenom just före fruktpausen. ”Stenen… är borta. Graven… är tom”.

Maria har förstås inte sjungit i Domkyrkans ungdomskör sedan hon var i knähöjdsåldern. Då sjöng hon i barnkör. Det är de yngsta som alltid är försångare i calypson, och de andra körerna som sjunger i Domkyrkan på påskdagsmässan – ungdomskören och två vuxenkörer – hakar på.

Beroende av samspel

Dagens övning ägnas i hög grad åt den annalkande påskdagen. Ett av några tillfällen under året då ungdomskören sjunger tillsammans med andra körer i Skara domkyrka.

Det är något som basen Jakob Wikström verkligen tycker om.

– Särskilt när vi sjunger med Domkyrkokören. Jag gillar den typ av sång som verkligen är beroende av ett bra samspel för att bäras, säger Jakob, som förr hade svårt för stora grupper.

– Det är enklare för mig med en stor grupp som delar samma intresse, förklarar han.

Jakob blev uppmuntrad av sin mamma att börja i ungdomskören.

– Det var rätt nervigt när jag klev in genom dörren. Det var en klar majoritet tjejer och jag kände bara två-tre personer. Nu är det bara trevligt, tycker Jakob efter snart fyra år i kören.

När han började hade den blandade ungdomskören just bildats.

Det hela startade med ett projekt och en baktanke. Åsa Nyberg ledde en diskantkör med tonårstjejer. Hon ville gärna få med killar och tänkte att det borde i alla fall gå att göra ett projekt. Några tjejer i kören hade icke körsjungande men musikaliska bröder, Åsa själv hade god kontakt med musikläraren på en högstadieskola och ett visst nätverk inom kommunala musikskolan. Hon skickade ut en förfrågan till ett gäng killar: ”Vi ska göra ett projekt med sånger av Andrew Lloyd-Webber, vill du vara med?”.

Ett antal killar nappade, projektet – med konserter i Skara domkyrka och i Lidköping – var kul och några av killarna ville fortsätta sjunga. Precis som Åsa hade hoppats.

– Sen har det hållit i sig. Nu är de 26 medlemmar, sju killar. Några har slutat och flyttat, några nya har kommit till. Jag är glad och stolt över dessa go’a ungdomar.

Mer än musik

Ingen av killarna som började i Lloyd-Webber-projektet hade sjungit i kör förr, och alldeles enkelt var det inte.

– Vi sjöng Phantom of the Opera och det har vi skrattat mycket åt. Det gick väldigt högt för basarna. Men jag vill att de ska våga och sjunga ut. Hellre att de sjunger med hjärtat och viljan än att det är superperfekt.

Kör är så mycket mer än musik, menar Åsa.

– Det är så viktigt att det är en gemenskap, och en kyrklig gemenskap med levande gudstjänster.

Ungdomskören sjunger ungefär en gång i månaden i gudstjänster i Domkyrkan, och så blir det något större projekt varje termin.

– Vi är privilegierade här med 170 personer i gudstjänsten en vanlig söndag. De vet att det alltid kommer folk.

– Att se hur barn och ungdomar växer med sin uppgift kan göra mig alldeles rörd, säger Åsa, men sticker inte under stol med att hon emellanåt kan bli lite trött på dem.

– Men ni måste sitta upp killar, säger Åsa med ett uns av irritation efter att redan ett par-tre gånger ha påpekat vikten av en bra hållning.

– Måste vi sjunga den här, den är jättejobbig, säger en av killarna efter att ha kämpat med de höga tonerna i Kirk Franklins My life is in your hands.

– Så är det ibland, säger Åsa kort men hjärtligt och går över till Vivaldis Gloria.

Tålig och humoristisk

– Hon är väldigt tålig, säger Jakob Wikström om Åsa. Ibland blir det rätt stökigt, i alla fall bland oss grabbar, men hon står ut med oss.

– Hon gör övningarna roliga, tycker alten Saga Hjertén om Åsas körledarskap.

– Det blir något skämt ibland, inflikar tenoren Josef Andersson och ler.

– Ja, vi har hört många historier om den nya minikören, fortsätter Saga och skrattar.

Saga har sjungit i olika körer i Skara domkyrka sedan hon var sex år. Josef började i ungdomskören i år, efter att ha blivit värvad av kompisar.

– Det känns som att jag redan har hittat en bra gemenskap, säger han.

12–14 maj ska han vara med på sin första ungdomskörfestival.

– Jag ser fram emot det, jag har hört små historier. Fast kanske inte så mycket om själva sången ...

Däremot om en kaotisk tågresa till Umeå och avlägset belägna duschar. Men några utedass kan det inte ha berättats om, säger Saga och Jakob bestämt när Josef tror sig ha hört något om det.

Jakob Wikström, Josef Andersson och Saga Hjertén sjunger i Skara domkyrkas ungdomskör.

Mäktigt på festival

Saga har varit med på två ungdomskörfestivaler, Jakob en.

– Det är mäktigt att vara så många och ledarna är jättebra, säger Saga.

– Det är intressant att testa på olika workshops också, lägger Jakob till.

Så förutom påsksånger övas det denna kväll även på Gloria av Antonio Vivaldi.

Den ska sjungas på Ungdomskörfestivalen i Örebro, där Domkyrkans ungdomskör även ska få ta emot sitt stipendium, och även på hemmaplan i Skara domkyrka den 28 maj.

– Första satsen är så mäktig, och sjunde är väldigt rolig, det är allegro och melodin växlar hela tiden mellan stämmorna, säger Josef.

Gloria är lite att bita i, så för första gången har ungdomskören fått läxa. De ska lyssna igenom övningsfilerna till några satser inför varje övning. Något som inte verkar vara alltför betungande för Jakob, Saga och Josef.

– Det gör det roligare sen.

Text och foto: Marita Sköldberg

sjungikyrkan.nu

PERFECTION SINCE 1956
Brohall & Son
dress for joy and delight

La Chorale, Arnäs församling
Vi syr och formger kläder för din kör!
Tel. 031-40 40 30
info@brohallochson.com
www.brohallochson.com

Nationella Ungdomskörens cd
Pärlor

Med bland annat tonsatta Frälsarkranspärlor (Lars Åberg), Butterfly (Mia Makaroff) och Sverige (Wilhelm Stenhammar)
Beställ på bestallning@sjungikyrkan.nu
Pris 100 kr.

NOTMATTAN
”Att lära sig noter med hela kroppen”
Kan rullas ihop och stuvas undan eller ligga kvar för att understryka rummets musikaliska prägel.

Tel 0523-22517
Sparta System AB
Det finns mer på vår hemsida
www.spartasystem.se

DIN KOMPLETTA NOTHANDEL
www.wessmans.com
wessmansdirekt.se
Noter direkt till din skrivare från Wessmans Musikförlag

Ungdomskörledaren Jonas Östlund:
Att ta sig tid är viktigast

Jonas Östlund lyckas precis få in Ungdomskörfestivalen i Örebro i sitt schema. Där ska han ta emot årets ungdomskörledarstipendium. Han har många järn i elden, och sin ungdomskör Turbulens tar han med på det mesta.

– Jag har mycket för mig hela tiden, säger Jonas Östlund, organist i Umeå stads kyrka.

Vi pratas vid dagarna innan han ska spela in fyra tv-gudstjänster, varav den sista sänds 21 maj. På långfredagen görs The Crucifixion av John Stainer och 6–7 maj leder Jonas en Schützhelg som förlagts till hans kyrka. Helgen efter Ungdomskörfestivalen, 19–21 maj, är han i egenskap av förbundsdirigent i Luleå stifts södra kyrkosångsförbund i högsta grad involverad i dess kyrkosångshögtid i Vindeln.

I alla dessa projekt är hans ungdomskör Turbulens inblandad.

– Jag är noga med att ta med Turbulens på kyrkosångshögtider. Jag hoppas att det ska smitta av sig på andra, visa att det går med helt vanliga ungdomar att göra en ungdomskör som låter bra.

Men Turbulens är inte bara med på speciella satsningar.

– Gudstjänstsjungande är det viktigaste, fastslår Jonas.

Ungefär en gång per månad är det gudstjänstmedverkan. Ibland, till exempel i musikgudstjänster på lördagskvällar ett par gånger per termin, sjunger Turbulens tillsammans med kyrkokören, som Jonas också leder.

Övat sig bra

I 15 år har Jonas Östlund arbetat i Umeå stads kyrka. Han kompar två barnkörer och leder Oratoriekören, Kyrkokören och Turbulens, som han själv startade.

– Det var inte en särskilt bra kör från början, men de har övat sig till en bra nivå, säger Jonas och berättar om hur kören enträget övade två gånger i veckan en hel termin inför Händels Messias under Ungdomskörfestivalen i Luleå 2012.

– De ville det, och sen kunde de den utantill.

I tio års tid deltog Turbulens i nästan alla Sveriges Kyrkosångsförbunds ungdomskörfestivaler. 2015, då festivalen ägde rum i Umeå, blev den sista.

– Turbulens är mer som en vuxenkör i dag, nästan alla är över 20. Jag kan inte stoppa in nya ungdomar där, Turbulens är för bra och vill för mycket.

Så nu är planen att starta en högstadiekör i höst. Stadskyrkan vill få till en körtrappa.

Mer närvaro

Att leda ungdomskör kräver en del extra, menar Jonas, men det handlar inte om pedagogik och musik.

– Rent repetitionsmässigt är det ingen skillnad, mer än att jag kan gå fortare fram med ungdomar, det går så lätt. Men ungdomar behöver mer närvaro av mig. Man behöver se dem i ögonen var och en, säga ”du är en bra människa”, ”du sjunger bra”.

Själv var Jonas 18 år när han tog sin första orgellektion, 19 när han tog den första på piano. Spela kunde han, ackord och på gehör, men inte efter noter. Han hade spelat i rock- och popband men hade ingen ”bildning”, som han uttrycker det. Det var hans pappa, som utbildade kantorer, som föreslog att Jonas skulle bli kantor. Jonas utantillärning inför intagningsproven till kantorsutbildningen gav honom plats på Geijerskolan. Först där började han med kör. Sedan studerade han musik i nio år.

– Nej, något riktigt jobb har jag aldrig haft, säger han och skrattar när han får frågan om han arbetat med något annat.

Kul kompa men inte leda

Om ungdomar kräver mycket uppmärksamhet så kräver barn ännu mer.

– Jag är inte bra på att leda barn, suckar Jonas, och fortsätter i nästa andetag med att han tycker att det är jättekul att kompa barnkör.

Bra fördelning med andra ord, att Malin Björkman-Hietala leder körerna medan Jonas sitter vid pianot.

– Malin är jättebra på att få dem att sjunga rent, säger han.

Jonas tycker att musikhögskolan borde ägna mycket mer tid åt barnkörledning.

– Det jag fått minst av under utbildningen är barnkörledning, bara några få dagar. Det stora flertalet kyrkomusiker är dåliga på att leda barnkör, det borde läggas mycket mer på det på utbildningarna!

Marita Sköldberg

Foto: Marita Sköldberg

Jonas Östlunds råd till (ungdoms)körsångare:

Sjung ut!

– Det räcker med ett enda tips: Sjung ut, sjung starkt, sjung gärna fult! Om man ska snida något börjar man med en träbit. Ge körledaren något att jobba med, bekymra dig inte över hur det låter. Sedan är det körledarens sak att få det att låta bra.

Jonas Östlund i dirigenttagen under Ungdomskörfestivalen i Umeå 2015. Foto: Elias Gammelgård

Jonas Östlunds 3 råd till (ungdoms)körledare:

Var närvarande, ta dig tid!

– Jag kommer alltid ordentligt i tid och går långt efteråt. Jag har gjort mig tillgänglig utan att utstråla stress. Att ta sig tid är det viktigaste när det gäller ungdomskör.

Var rättvis och uppmuntra snällhet!

– Jag har aldrig (tror jag) favoriserat någon – jag behandlar körsångarna som ett kollektiv av individer. Jag tillåter inga småpåvar, det är min sak att sätta nivån så att de är snälla mot varandra.

Bekymra dig inte över repertoaren i början!

– Jag visste från början att jag ville sjunga klassiskt med Turbulens, men det gick inte i början. Det fick bli jätteenkla sånger först, kyrkpop och gospel. Sedan kunde jag lägga in lite klassiskt efterhand.

flipForms

Snabbt omställbar undervisningsplattform mellan scen och gradäng. Rullas iväg.

Tel 0523-22517
Sparta System AB

Det finns mer på vår hemsida
www.spartasystem.se

POSK går till val med sång och musik!

Bryt partipolitiseringen!
Det är orimligt att sekulära politiska partier styr i kyrkan. Dags för en ändring!

Mångfald och respekt!
POSK bejakar mångfalden i Svenska kyrkan och ser den som en tillgång.

Kyrkomusikens kraft!
Svenska kyrkan har ett rikt musikaliskt arv som POSK vill utveckla vidare. Körsången har en särskild betydelse, som folkrörelse och som uttryck för ideellt engagemang.

Läs mer!
www.posk.se/kyrkoval
info@posk.se • 070-471 07 40

POSK
PARTIPOLITISKT OBUNDNA I SVENSKA KYRKAN

Mycket musik i reformationen

Reformationsåret speglas på massor av sätt runt om i Svenska kyrkan. Ofrånkomligen i fokus står reformatorn Martin Luther.

Kyrkokörjournalen uppmärksammar också reformationsåret, främst ur ett musikaliskt perspektiv. I tidigare nummer har det handlat om Karin Runows musikal Luthers ungar och om psalmsång. Nu har turen kommit till den enorma kreativiteten som sker bland kompositörer detta år – en rad nyskrivna verk presenteras. Säkerligen finns många fler (några har dessutom noterats i Kyrkokörjournalen nr 1 och 2).

En lista med mängder av musikaliska reformationsarrangemang och utgivningar finns och uppdateras kontinuerligt på www.sjungikyrkan.nu. Tipsa gärna om fler, skriv till info@sjungikyrkan.nu.

Boktryckarna gör väl i att trycka många goda visor och att illustrera dem, så att folket tycker om dem och med glädje sjunger dem.

Citaten finns i Vad säger Luther? ett Lutherlexikon av Kurt Aland, EFS-förlaget 1970

Martin Luther – publicisten

Visserligen menade Martin Luther att det talade ordet stod högt över det skrivna. Ändå torde det vara ställt utom allt tvivel att Luthers utnyttjande av boktryckarkonsten, som utvecklats av Johannes Gutenberg på 1450-talet, var avgörande för att reformationen fick ett så stort genomslag. Det var numera möjligt att snabbt trycka massupplagor av böcker, jämfört med den tidigare mycket arbetskrävande handskrivna kopieringen.

Martin Luther var en synnerligen produktiv skribent. Han skrev över 350 böcker och skrifter. Luthers samlade verk finns i de 120 banden av D Martin Luthers Werke, Weimarer Ausgabe (1883–2009, H Böhlaus Nachfolger). De innehåller bland annat bordssamtal, bibelöversättningar, brev, predikningar, bibelkommentarer och psalmföredrag. Luthers texter återges på latin och tyska. Det finns också många andra samlingar på olika språk med urval av Luthertexter.

Luther översatte hela Bibeln och hans översättningar låg till grund för bibelöversättningar till en lång rad språk, som därmed utvecklade sina skriftspråk. På svenska kom Nya testamentet 1526 och hela Bibeln 1541.

Läskunskapen var dock mycket låg, och Martin Luther lät därför skriva två enkla skrifter, Lilla katekesen (för alla) och Stora katekesen (för prästerna), för att förmedla kristendomens viktigaste texter. Enorma läskampanjer sattes igång och i Sverige skulle alla lära sig att läsa Lilla katekesen. Kunskaperna kontrollerades under prästernas husförhör i hemmen.

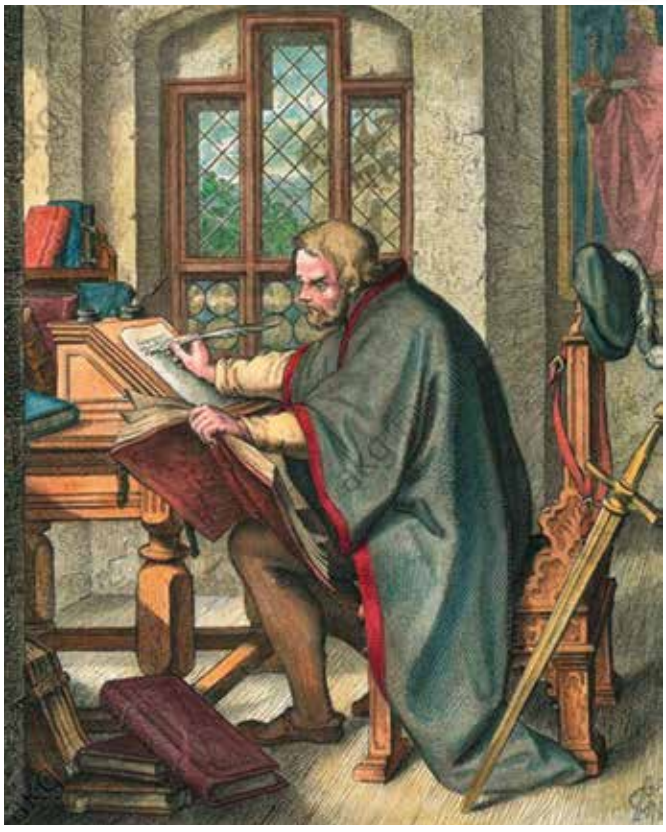

Luther översätter Bibeln på Wartburg. Konstnär Gustav König (1808–1869)

Nya verk i Luthers anda

Här framförs nya reformationsverk under 2017

21 maj **Norra Nöbbelövs kyrka** utanför **Lund** kl 18: Körverket *Luther* av Åsa Hagberg och Lars Hernqvist görs av Kyrkokören i Norra Nöbbelöv, pianist och barytonsolist. Luther ingår i en vårkonsert där även Ungdomskören medverkar

21 maj **Boo kyrka** kl 18: Uruppförande av Olle Lindbergs *Festmusik* till texter av Martin Luther, med Boo kammarkör. I konsertprogrammet även Bachs kantat nr 4 Christ lag in Todesbanden med text av Martin Luther

17 september **Edsbergskyrkan Sollentuna** kl 11: *Festmusik* av Olle Lindberg samt Vivaldis Gloria med Stella Cantica och Edsbergs kyrkokör

17 september **Åryds kyrka, Blekinge** kl 17: *Luther* av Åsa Hagberg och Lars Hernqvist med Motettkören i Karlshamn och Hällaryds Kyrkokör under ledning av Ulrika Krejstrup-Klüft och Mari Sandås

24 september **Västerstads kyrka, Hörby** kl 19: *Luther* av Åsa Hagberg och Lars Hernqvist med Hörby församlings alla kyrkokörer

30 september **Staffans kyrka Gävle** kl 18: Uruppförande av *Kantat för reformationens 500-årsjubileum* med Staffans Motettkör, Staffanskören m fl

1 oktober **S:t Matteus kyrka Stockholm** kl 16: Uruppförande av *Symfoni nr 4 – En luthersymfoni*, med S:t Matteus Symfoniorkester, Olle Persson, baryton och Sonny Jansson, dirigent

1 oktober **Oscar Fredriks kyrka Göteborg** kl 17: *Luther* av Åsa Hagberg och Lars Hernqvist med kören Oscar Fredriks Vocalis, solister och musiker under ledning av Lars Hernqvist

1 oktober **Heliga Trefaldighets kyrka Arboga** kl 18: Lutherkonsert: *Festmusik* av Olle Lindberg samt Lutherkoraler i olika tappningar från gammalt till nytt. Med församlingens körer under ledning av Hanna Drakengren, stråkensemble samt Agnes och Olle Lindberg

8 oktober **Allhelgonakyrkan Lund** kl 17: Uruppförande av *Winstrupkantat* komponerad av Johan-Magnus Sjöberg. Malmö Musikhögskolas Kammarkör, solister och instrumentalister från Musikhögskolan i Malmö

22 oktober **Storkyrkan Stockholm** kl 16: *Symfoni nr 4 – En luthersymfoni* av Sven David Sandström, med S:t Matteus Symfoniorkester, Olle Persson, baryton och Sonny Jansson, dirigent. Verket uppförs tillsammans med Mendelssohns reformationssymfoni

29 oktober **Stora kyrkan Östersund** kl 16: Uruppförande av Fredrik Sixtens *Ett nådens oratorium* med Oratoriekören och församlingens barnkörer samt Östersunds orkesterförening, under ledning av Nicklas Strandberg

12 november **Allhelgonakyrkan Lund** kl 17: Uruppförande av *Katarina och Martin – en passion*. Kyrkoopera av Johan-Magnus Sjöberg, med libretto av Ylva Eggehorn. Saxenborn Singers kammarorkester, Katarina Lundborg, Andreas Landin, Joachim Saxenborn m fl

18 november **Allhelgonakyrkan Lund**: *Anrop i vår tid*, oratorium av Johan-Magnus Sjöberg med Växjö Domkyrkas Oratoriekör, Allhelgona Motettkör, solister och symfoniorkester under ledning av Sten-Inge Pettersson

19 november **Växjö Domkyrka**: *Anrop i vår tid*, oratorium av Johan-Magnus Sjöberg med Växjö Domkyrkas Oratoriekör, Allhelgona Motettkör, solister och symfoniorkester under ledning av Sten-Inge Pettersson

Några av kyrkorna där nya reformationsverk kommer att framföras under 2017. Från vänster: Stora kyrkan i Östersund, Edsbergskyrkan i Sollentuna, Staffans kyrka i Gävle, Växjö domkyrka.

Foto: Petter Frisell

Nya reformationsverk

Anrop i vår tid

Ett oratorium i spänningsfältet mellan ”vill” och ”kan”, med en mosaik av ord, filmisk musik, fridans och ackompanjerande bildspel.

Musik: Johan-Magnus Sjöberg
Text: Kerstin Hesslefors Persson
Skrivet för: sopran, mezzosopran och barytonsolist, blandad kör, dansare och orkester
Längd: 70 minuter
Uruppförande: 18 november i Allhelgonakyrkan i Lund med Växjö Domkyrkas Oratoriekör, Allhelgona Motettkör, solister och symfoniorkester, under ledning av Sten-Inge Pettersson
Utgivning: Svensk Musik

Johan-Magnus Sjöberg, organist i Lunds Allhelgonakyrka, har skrivit flera nya verk under reformationsåret.

Festmusik

Kan liknas vid en kantat som består av fyra satser; nya tonsättningar av kända Luthertexter och en rätt okänd som tonsättaren översatt från tyska. Beställning från Boo församling utanför Stockholm.
Musik: Olle Lindberg
Text: Martin Luther, Olaus Petri, Anders Frostenson
Skriven för: solo, kör, stråkar, trumpet och pukor
Längd: 20 minuter
Uruppförande: 21 maj i Boo kyrka med Boo kammarkör, orkester och solist Agnes Lindberg
Utgivning: Gehrmans Musikförlag

Olle Lindberg.

Ett nådens oratorium

Nåd är ett centralt tema hos Luther. Oratoriet strävar efter att inkludera församlingen som helhet, barn och vuxna, äldre och yngre vilket präglar oratoriet musikaliskt. Beställning av Östersunds församling.

Musik: Fredrik Sixten
Text: Martin Luther, Östersunds församlings präster, Bibeln, psalmboken
Skrivet för: recitation, blandad kör (SATB), församlingssång, orgel, engelskt horn och stråkorkester
Längd: knappt en timme
Uruppförande: 29 oktober i Stora kyrkan Östersund med Oratoriekören och församlingens barnkörer samt Östersunds orkesterförening, under ledning av Nicklas Strandberg
Utgivning: Cantando musikförlag (efter första framförandet)

Fredrik Sixten.

Kantat vid Reformationens 500-årsjubileum

En berättelse om Martin Luthers liv, gärning och reformation av kyrkan.
Musik: Joakim Andersson
Text: bland annat valda delar av Martin Luthers teser
Skriven för: solister, blandad kör, damkör, orkester och orgel
Längd: cirka 45 minuter
Uruppförande: 30 september i Staffans kyrka, Gävle, med Staffans Motettkör, Staffanskören, solister, medlemmar ur Gävle Symfoniorkester, Axel Rystedt orgel, Joakim Andersson dirigent

Joakim Andersson.

1500-talet in

Katharina och Martin – en Passion

Sceniskt oratorium (kyrkoopera) om Katharina von Boras liv med Martin Luther och hennes betydelse för reformationen.
Musik: Johan-Magnus Sjöberg
Text: Ylva Eggehorn
Skriven för: solister, blandad kör, kammarensemble (tio musiker)
Längd: 75 minuter
Uruppförande: 12 november i Lunds Allhelgonakyrka med Katharina Lunborg och Andreas Landin m fl solister, Saxenborn Singers, Kammarensemble under ledning av Joachim Saxenborn, regi Ola Citron
Utgivet av: Svensk Musik

Luther

Konsert med nio sånger och mellantexter, som ger en god inblick i Luthers liv och de händelser som ledde fram till reformationen. I verket ingår också några verser ur Luthers egna psalmer.
Musik: Lars Hernqvist
Text: Åsa Hagberg
Skriven för: SATB (vanlig kyrkokör) samt solister (främst Luther)
Längd: 45–60 minuter
Uruppförande: 19 mars i Carl-Gustavs kyrka i Karlshamn med Motettkören i Karlshamn och Hällaryds Kyrkokör under ledning av Ulrika Krejstrup-Klüft och Mari Sandås
Utgivning: Wessmans Musikförlag

Lars Hernqvist. Foto: Olof Ohlsson.

Åsa Hagberg.

Symfoni nr 4 – En luthersymfoni för baryton och orkester

En symfoni som bygger på fragment ur fyra koraler av Luther. Beställningsverk av S:t Matteus Symfoniorkester som fyller 100 år.
Musik: Sven-David Sandström
Text: Martin Luther
Skriven för: Symfoniorkester, två stråkar och barytonsolo
Längd: cirka 22 minuter
Uruppförande: 22 oktober Storkyrkan Stockholm med S:t Matteus Symfoniorkester under ledning av Sonny Jansson
Utgivning: Gehrmans Musikförlag

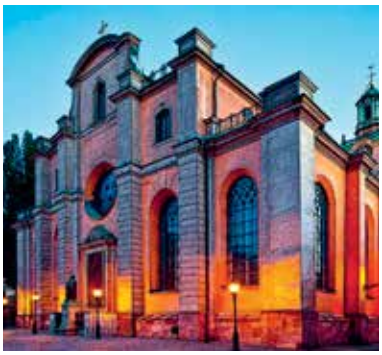

Winstrupkantat

Kantat med sentenser av Peder Winstrup, den förste svenska biskopen i Lund. Texter som handlar om fred i kyrkan, på torg och i städer samt i hemmet.
Musik: Johan-Magnus Sjöberg
Text: Peder Winstrup, svensk översättning: Cajsa Sjöberg
Skriven för: sopran och barytonsolist, blandad kör, oboe, cello och piano
Längd: 22 minuter
Uruppförande: 8 oktober i Lunds Allhelgonakyrka med Malmö Musikhögskolas Kammarkör, solister och instrumentalister från Musikhögskolan i Malmö under ledning av Mats Paulsson
Utgivning: Svensk Musik

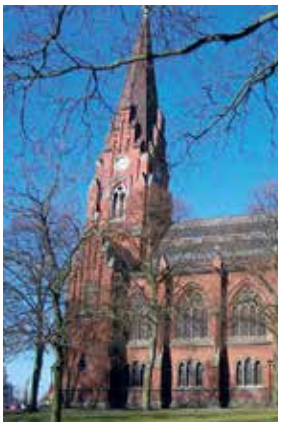

Med Luther från 1500- i 2000-talet

Vinnande sambatoner

En böljande samba vann juryns gillande när det handlade om ungdomskör i Stockholms stifts kyrkosångsförbunds kompositionstävling. Bakom den dansanta sången står en småländsk kyrkomusiker, Linda Sandström.

Linda Sandström vann ungdomskörklassen.

Det är andra gången Linda Sandström hämtar mig vid Centralstationen i Jönköping och kör oss uppför backarna till Dalvikskyrkan. Förra gången, vintern 2014, träffade jag Linda och hennes kör och fick också höra historien om hur hon började skriva musik.

Den här gången träffar jag bara Linda. För att hon har vunnit med sin musik. *Våga släppa taget* heter den vinnande ungdomskörsången. Texten är skriven av en av Lindas körsångare, den skrivande läkaren Katarina Stolt Simfors.

– Jag har peppat henne lite att skriva sångtexter. När hon kom med den här tänkte jag att den kunde passa på temat Befriad av Guds nåd.

Det vill säga temat för reformationsåret och även för kompositionstävlingen. Sången framfördes första gången under finalkonserten i Oscarskyrkan i Stockholm i februari och tävlingsjuryn gillade uppenbarligen sambatakterna i Lindas trestämmiga arrangemang.

I slutet av april böljade Dalvikskyrkans kör fram i sångens vågor i en vårkonsert på hemmaplan.

Mest andras texter

– Jag tänker ganska enkelt när jag skriver, det ska låta bra rätt snabbt, säger Linda om sin musik, som hon har svårt att genre, bestämma.

Linda har gått Anders Frostensons psalmskola och skriver en del texter själv, men oftare tonsätter hon andras. Det har nästan enbart blivit sånger med andligt innehåll.

– Jag behöver beröras, känna för texten. Jag vet inte om jag skulle kunna skriva någon ”baby-baby-låt”, säger Linda och skrattar.

Hon tycks överlägga en tiondels sekund med sitt skaparjag och lägger till:

– Jag tror inte det.

Någon tydlig plan för sitt musikskapande har hon inte, men hon drömmer om att kunna avsätta en dag i veckan för det.

– Skapareglädjen är en sån kraftkälla i livet! Jag kan vara jätteträtt men när jag skriver får jag ny energi.

Även för barn

Linda har ingen utbildning i komposition. Hon har inte heller kantorsexamen, vilket hon tycker är lite genant. Hon är däremot utbildad musiklärare och har kompletterat med kurser i körledning, orgel och arrangering. Och tio års erfarenhet som kyrkomusiker.

Som musiker i en liten stadsdelskyrka i en stor stad passar Linda på att blanda det lilla sammanhanget med stora. Ofta samarbetar hennes kör med andra.

Förutom vuxenkören leder Linda också tre barnkörer. På senare tid har hon även skrivit en del sånger för barn, några har funnits med i Sensus kyrkomusikabonnemang. Totalt har ett 20-tal av hennes sånger getts ut och fler är på gång.

En ny text av Katarina Stolt Simfors har landat på Lindas skrivbord. Och så går hon och klurar på ny musikdräkt till texter ur Psaltaren och Jesaja. Inspirationen kom från Bertil Murray, en annan av vinnarna i Stockholmstävlingen (intervjuad i KJ nr 1/2017).

Och så har hennes eget – Växjö – stifts kyrkosångsförbund utlyst en psalmskrivartävling som hon lär delta i.

– Ja, det blir nog något, säger Linda och plirar hemlighetsfullt.

Tävlar under Världens fest

Det går bra för Linda Sandström just nu. I höstas fick hon Olle-priset för sitt musikaliska skapande i musikprofilen Olle Widestrands anda. I februari kom vinsten i kompositionstävlingen. Och i början på juni ska hennes bidrag tävla i musikfestivalen i Västerås i samband med Världens fest (läs mer på sid 17).

– Det är så roligt det här året, reformationsåret, att man lyfter musiken, tycker Linda.

Roligt är det också att få komma utanför Jönköping och visa upp sin musik.

I Västerås ska hon själv – som en av sju medlemmar i gruppen Voices of June – vara med och framföra sitt bidrag *Vi är ett med allt som lever.*

Texten är skriven av Marianne Bokblad, den författare som Linda samarbetar mest med. Det var också hennes texter som fick Linda att börja skriva musik 2008. Men det är en annan historia*.

Text och foto: Marita Sköldberg

*Den historien finns berättad i Kyrkokörjournalen 2/2014. Gamla nummer av Kyrkokörjournalen finns som pdf-er på www.sjungikyrkan.nu/vad-gor-vi/arkiv

Våga släppa taget

Text: Katarina Stolt Simfors
Musik: Linda Sandström

Utdrag ur not – hela noten finns för nedladdning på www.sjungikyrkan.nu.

Nästa söndag är det 5 söndagen i påsktiden. Det latinska namnet på denna söndag är ”Cantate” som betyder ”Sjung!”. Så passande. Temat är ”Att växa i tro” och i en psalmlista för denna söndag har jag hittat det första notexemplet. Jag kan nog inte riktigt förstå hur psalmlistemakaren har tänkt men ändå; det är en härlig psalm, importerad från England. Att tänka på: det är B-varianten som finns i exemplet, som kommer här.
Notexempel 1
Ledtråd 1: Vilket nummer har psalmen?

Nästa notexempel kanske snarare hör hemma i förra söndagens tema: ”Vägen till livet” men är dock en pusselbit på vägen till svaret.
Notexempel 2
Ledtråd 2: Vilket nummer har psalmen?

Det sista exemplet passar nog varje helg och gudstjänst, och det behövs för matematiken. Musiken är komponerad av Isidor Dannström, 1812–1897. Detta är hans enda bidrag till vår psalmbok och han är möjligen minst lika känd för den komiska duetten ”Duellanterna”, som är en drift med opera- och operettkonsten, som var hans huvudsakliga yrkesområde.
Notexempel 3
Ledtråd 3: Vilket nummer har psalmen?

Notexempel 1

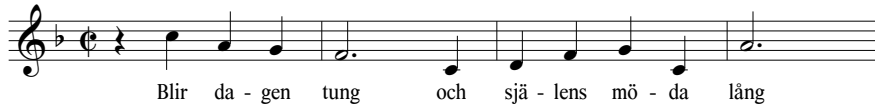

Notexempel 2

Notexempel 3

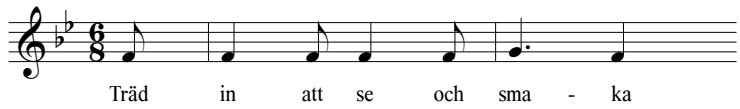

Matematiken är förhållandevis enkel. Ledtråd 1 + ledtråd 2 + ledtråd 3 = ett psalmnummer. Vilket nummer har psalmen och vad heter den?

Skriv ditt svar på ett vykort och skicka till Körjournalen, Filipsbol 104, 741 95 Knivsta eller i mejl till kj@sjungikyrkan.nu senast 11 augusti. Vinnaren får Psalmernas väg band 2 (Wessmans) som ges ut inom kort. Vinnaren och svaret presenteras i nästa nummer av Körjournalen.

Svar psalmjakt nr 2 2017

Notexempel 1 är 482, Salig du och högt benådad, vers 7
Notexempel 2 är 470, Kom med glädje och med sång vers 3

Ledtråd 1 (480) – ledtråd 2 (7) – ledtråd 3 (470/2=235) – ledtråd 4 (3) = 237
Svaret är alltså 237 Vår Gud är oss en väldig borg

Vinnare denna gång blev Agneta Löfquist i Lövånger som får *Psalmer för folket – Martin Luthers psalmer i Den svenska psalmboken* (Wessmans) som kommer ut i dagarna. Boken kommer på posten. Grattis!

237 Vår Gud är oss en väldig borg

Denna psalm är nog Martin Luthers mest berömda. Textens äldsta bevarade tryck är från 1529, melodins från 1531. Sångens ursprungliga latinska överskrift anger att den bygger på Psalt 46, »Gud är vår tillflykt och styrka«.

Bland psaltarparafraserna i Swenske songer eller wisor 1536 och psb 1695 ingick Wor Gud är oss een weldigh borg i en tolkning som Olavus Petri kan ha utfört.

När Johan Olof Wallin skulle arbeta med kyrkovisan valde han att bevara de gamla inlednings- och avslutningsorden, men allt däremellan omarbetade han med utgångspunkt från Luthers tyska text.

Med bara smärre stavnings- och interpunktionsändringar hör psalmen i dag till den ekumeniska sångskatten. Det är inte givet att den ingår där för reguljärt gudstjänstbruk utan snarare på grund av den folkliga förankring sången åtminstone tidigare hade. Som element i svensk civilreligion har sången också gärna travesterats.

Melodin antas ha skrivits av Martin Luther samtidigt med texten 1527 eller 1528.

Luthers psalm har haft en stark och skiftande symbolisk laddning. Den ursprungliga anknytningen till fastan, där kampen gällde en inre anfäktelse och bot, försköts efterhand till en kamp mot den yttre fienden. I Tyskland blev psalmen under 1600-talet ett minnesmärke över Luther och reformationen vilket under 1800-talet förenades med de nationalistiska strömningarna.

I Richard Wagners Kaisermarsch, skriven efter det tyska rikets grundande 1871, är sången upphöjd till nationell symbol. Den militära tolkningen av texten kom alltmer i fokus och psalmen användes av den tyska militären under första världskriget. Hos Claude Debussy i En blanc en noir för två pianon (1915) symboliseras Frankrike av Marseljäsen medan Luthers psalm representerar den tyska fienden.

Lutherpsalmen sjöngs bland annat av Gustav II Adolfs härar under 30-åriga kriget, vilket beskrivs i Anders Fryxells bok Gustv II Adolf (först utgiven 1833, nyutgåva Mimer bokförlag 2016)

Liknande laddningar har funnits i Sverige. För hymnologen J.W. Beckman var psalmen en »protestantismens fält- och segersång«. Nationalismen representerades av Gustav II Adolf, vars härar uppgavs ha sjungit psalmen.

Texten är hämtad ur *Psalmer för folket – Martin Luthers psalmer i Den svenska psalmboken* (Wessmans)

Hallå där

Hannes Tidare, musikkonsulent i Västerås stift, där Världens fest inleds med Musikfestival den 2 juni, med tio tävlande bidrag

Var och när är Musikfestivalen?
– Det är fredagen den 2 juni. Klockan 20 startar det och beräknas hålla på i två timmar. Det är på Stora Torget i Västerås, i ett gigantiskt tält som ska kunna rymma 2000 personer.

Hur går Musikfestivalen till?
– Vi har ett par konferencierer som leder oss igenom tävlingen. Alla får köra sina bidrag, det blir lite mellansnack. Sen är det en mellanakt och då får alla rösta via telefon, det finns ett sms-nummer per bidrag. Vi röstar fram fem bidrag som går vidare till en ny röstningsomgång och sedan får vi fram en vinnare. Pengarna som kommer in via telefonrösterna går till Svenska kyrkans internationella arbete.

Måste man komma till Stora Torget för att höra bidragen?
– Nej, vi kommer att streama festivalen via Svenska kyrkans hemsida så man kan sitta hemma och titta och rösta. Vi har en tanke att låta det få finnas kvar på hemsidan en tid efteråt också.

Vilka framför bidragen?
– Det flesta sjunger sina bidrag själva, vissa spelar piano eller gitarr till. Några har med en eller ett par medmusiker som kompletterar ”LutherMellobandet”. Vi i bandet spelar till dem som vill och vi ser till att det blir bra arrangemang av alla låtarna. Det är keyboard, bas, slagverk och gitarr. En sångerska kan gå in och sjunga bidragen om någon inte vill göra det själv, och hon och jag kan sjunga stämsång i bakgrunden.

Vad får vinnaren?
– Vinnaren, eller vinnarna, får dela på 25 000 kronor att göra något bra för.

Har det varit svårt att välja ut tio bidrag bland alla som kom in?
– Ja, det finns många bra låtar som inte har kommit med. Vi hade en jurygrupp som träffades och vi hade varsin grön (ja), röd (nej) och gul (kanske) skylt. Vi läste först igenom låttexten och sen lyssnade vi på ljudfilen för varje bidrag. När vi var klara hade vi fler gröna ja-låtar än tio. I andra omgången fick juryn lyssna hemma och poängsätta.

Marita Sköldberg

Sångarrekord för Solveig?

74 år i kör!

Vid en musikgudstjänst i Näshulta kyrka den 4 mars avtackades den mångåriga sopranen i Näshulta församlingskör, Solveig Nordin, med ett glaskonstverk och en blombukett. Solveig började sjunga i kören redan år 1943, direkt efter avslutad skolgång, och har varit sopranstämman trogen sedan dess.

Näshulta församling ligger i Strängnäs stift, sydväst om Eskilstuna, och har ett beskedligt invånarantal (cirka 970 personer). Kören bildades 1929 och har idag ett tjugotal sångare, varav sju herrar.

Vid musikgudstjänsten medverkade förutom Näshulta församlingskör även Floda kyrkokör under ledning av kantor Torgun Ekblad Frisk, Katrineholmsbygdens församling.

Staffi Lontos
Kantor, körledare för Näshulta församlingskör

Smålandskör sjöng i Gedächtniskirche

Hässleby och Kråkshult kyrkokörer i nordöstra Småland gör varje år en resa. Vartannat år brukar vi sjunga i en kyrka under en gudstjänst.

När vi 2015 var i Berlin ville jag som tysk visa ”Mitt Berlin” och vi var bland annat i Kaiser-Wilhelm-Gedächtniskirche. Då väcktes tanken att få sjunga där. Jag kontaktade kyrkan. Fort kom prästens svar: Hjärtligt välkomna!

Vår kantor Lage Nilsson sammanställde sångerna. Och nu i vår var vi där. Det var en mäktig upplevelse att sjunga i denna kyrka och vi fick beröm genom en lång applåd efter vårt sista stycke: G F Händels Ljuset skimrar.

Simone Kästner, körsångare

Rösta fram din favorit!

Här är alla bidragen:

1. **Så ett frö**. Text och musik: Lindie Boström. Sjungs av Lindies syster Mimmie Carlström.
2. **Varken död eller liv**. Text och musik: Johan Drejare som också sjunger.
3. **Vi är.** Text och musik: Lina Adolphson som också sjunger.
4. **Det kunde vara jag**. Text: Ann-Charlotte Lundgren, musik: Elisabeth Bergenstråhle, som också sjunger.
5. **Tänk om**. Text och musik: Simon Östling. Sjungs av Simons tre barn Elsa, 10, Junie, 8 och Neo, 7.
6. **Vi är ett med allt som lever**. Text: Linda Sandström, musik: Marianne Bokblad. Sjungs av Voices of June, där Linda är med (läs mer på sid 14).
7. **Mina hjärtslag**. Text och musik: Torbjörn Olovsson, som också sjunger.
8. **Då vet jag vad himlen är**. Text: Ulrika Rhodin, musik: Kerstin Andeby, som också sjunger.
9. **Sprid ljus omkring dig**. Text och musik: Christina Wermelin Elgbro. Sjungs av Maria Barke med Christina vid pianot.
10. **Uppdraget är vi**. Text och musik: Dan Rosengren. Sjungs av barnkören Uppdraget från Brålanda församling.

Uppsala stifts kyrkosångsförbund

26–27 aug Koristkurs på Stiftsgården i Undersvik
24–26 nov Barn- och ungdomskörhelg på Stiftsgården i Undersvik
Anmälan: ellen.weiss@svenskakyrkan.se
Info: Mia Oldeberg-Huusko, maria.oldeberg-huusko@svenskakyrkan.se
www.sjungikyrkan.nu – Delförbund

Linköpings stifts kyrkosångsförbund

30 sep Psalmfrossa på Kulturnatten i Norrköping Hedvigs kyrka
7 okt Skaparkraft, konsert kl 15 med nyskrivna sånger och psalmer, Sankt Lars kyrka Linköping
15 okt Psalmfrossa i Söderköping
21 okt Barnkördag 6–11 år, musikal om barnrättigheter, Berga kyrka
19 nov Psalmfrossa, Åtvidaberg
www.svenskakyrkan.se/linkopingsstift (Kurser och mötesplatser)
Info: Stiftsmusiker Karin Wall-Källming, karin.wallkallming@svenskakyrkan.se

Skara stifts kyrkosångsförbund

24–30 juli Ljungskilekursen
Info: Gunilla Jacobsson, Gunilla.Jacobsson@slu.se
www.skara.sjungikyrkan.nu

Sjuhäradsbygdens kyrkosångsförbund

14 okt Kyrkosångsfest: Luthersång i vår tid, Gustavi domkyrka Göteborg
Info: Peter Bengtsson, peter.bengtsson@svenskakyrkan.se
www.sjuharad.sjungikyrkan.nu

Strängnäs stifts kyrkosångsförbund

19–20 maj Barnkörläger på Stjärnholm under ledning av Lars Lind
29 okt Körfest i Strängnäs domkyrka under ledning av Stefan Säfsten. Gammalt och nykomponerat till Luthers texter
Info: Mathias Thornander, mathias.thornander@svenskakyrkan.se
www.sjungikyrkan.nu – Delförbund

Västerås stifts kyrkosångsförbund

3 juni Världens fest, Västerås. Barn från stiftet framför Luthers ungar på Kyrkbacksgården 3 juni kl 11. Familjegudstjänst i Domkyrkan kl 15
29–30 sep Barnkörläger – Mässor och musikaler, Sjövik och Folkärna. Tjejer och killar 8-12 år
Info: Anna Kjellin, anna.kjellin@svenskakyrkan.se, Erik Tinnis, erik.tinnis@svenskakyrkan.se
www.vasteras.sjungikyrkan.nu

Växjö stifts kyrkosångsförbund

16 sep Ungdomskördag, Växjö
14–15 okt Kyrkosångsfest, Älmhult
Info: Patrik Sassersson, patrik.sassersson@svenskakyrkan.se
www.vaxjo.sjungikyrkan.nu

Kyrkosångsförbundet i Lunds stift

23 sep Röstcoachdag, S:t Hans Församlingshem, Lund
14 okt Barnkördag med musikalen Luthers ungar, Lund
19 nov Stiftshögtid i Lunds Domkyrka
Info: Irene Jönsson, irene8jonsson@gmail.com
www.lund.sjungikyrkan.nu

Hallands kyrkosångsförbund

28 juli Musikresa till Läckö slott
14 okt Kyrkosångsfest: Luthersång i vår tid, Gustavi domkyrka Göteborg
Info: Birgitta Eliasson, birgitta.eliasson@svenskakyrkan.se
www.halland.sjungikyrkan.nu

Göteborgs stifts norra kyrkosångsförbund

2–4 juni Barnkörläger på Åh
14 okt Kyrkosångsfest: Luthersång i vår tid, Gustavi domkyrka Göteborg
Info: Gun-Britt Marcusson, gunbrittmarcusson@hotmail.com
www.goteborgnorra.sjungikyrkan.nu

Karlstads stifts kyrkosångsförbund

26 aug Övningsdag i Sunne inför Stiftskyrkosångshögtid
9 sep Övningsdag i Säffle inför Stiftskyrkosångshögtid
31 okt Stiftskyrkosångshögtid i Karlstads Domkyrka
Info: Anders Göranzon, Anders.Goranzon2@svenskakyrkan.se

Kyrkosångsförbundet i Härnösands stift

16 sep Barnkördag (6–10 år), Alnön kl 10–16. Kontakt: Lars Lind, lars.lind@svenskakyrkan.se
Info: Ann-Kristin Färnström ann-kristin.farnstrom@svenskakyrkan.se
www.sjungikyrkan.nu – Delförbund

Luleå stifts södra kyrkosångsförbund

19–21 maj Kyrkosångshögtid i Vindeln
8–10 sep Koristkurs i Hemavan
14 okt Körövning inför Riksfest 2018
Info: Ewa Miller, ewa.maria.miller@gmail.com
www.luleasodra.sjungikyrkan.nu

Luleå stifts norra kyrkosångsförbund

23–24 sep Stiftskyrkosångshögtid med 70-årsjubileum, ungdoms- och vuxenkörer, Nederluleå kyrka
Info: ordf Siv Larsson, sivlarsson66@gmail.com
www.luleanorra.sjungikyrkan.nu
www.facebook.com/sjungmedlunk

Gotlands Körförbund

16–17 sept Sjungfest med Vocal Six. Avslutas med konsert i Kultudralen, Visby kl 16
Info: Anne Dungner Hjellström, anne.dungner@svenskakyrkan.se
www.gotlandskorforbund.se

Stockholms stifts kyrkosångsförbund

Info: Veikko Kiiver, vkiiver@hotmail.com
www.stockholm.sjungikyrkan.nu

Svenska kyrkans gosskörsförening

18–21 maj Gosskörfestival i Rättvik
14–16 sep 2018 Gosskörläger i samband med kyrkomusiksymposiet i Uppsala
Info: Margareta Raab, styrelsen@gosskor.se
www.gosskor.se
www.facebook.com - Svenska kyrkans gosskorforening

Laurentius Petri Sällskapet för svenskt gudstjänstliv

Info: Mattias Lindström, mattias@lindstrom.be
www.sjungikyrkan.nu – Delförbund

Svenska Schützsällskapet

29 sep–1 okt Schützhelg i Linköping
Info: Ann-Cristine Lundquist, anncristine.lundquist@gmail.com
www.svenskaschuetz.se

Psalto – Kristna Dansgemenskapen i Sverige

13–15 okt Riksmöteshelg i Kungsportskyrkan, Huskvarna
Info: Gunnel-Maria Palmqvist, gunnelmariapalmqvist@gmail.com
www.psalto.se

Kyrkosångens Vänner i Göteborgs stift

8 sep Seminariedag, Donsö. Henrik Tobin talar utifrån sin bok *Ett gemensamt kosmos*
Info: Rolf-Åke Fält, rolf-ake.falt@svenskakyrkan.se

Sjung i kyrkan
SVERIGES KYRKOSÅNGSFÖRBUND

Sveriges Kyrkosångsförbund
www.sjungikyrkan.nu
www.facebook.com/
SverigesKyrkosangsforbund

Redaktör och projektledare
Marita Sköldberg, 070-212 21 66
info@sjungikyrkan.nu

Förbundskamrer
Sofia Wahlstedt, 072-727 12 12
ekonomi@sjungikyrkan.nu

Nationell körpedagog
Birgitta Rosenquist Brorson, 070-651 41 88
brb@sjungikyrkan.nu

Förbundsordförande
Jan-Olof Johansson
jano.johans@gmail.com

Styrelseordförande
Peter Lundborg, 070-644 68 87
peter.lundborg@svenskakyrkan.se

Bankgironummer
880-0617

Organisationsnummer
873201-0569

Sjung i kyrkan
RIKSFEST FÖR UNGA RÖSTER
SUNDSVALL 2017

Repertoar:
A Ceremony of Carols 1–3/Britten
Gud är mysterium/ Riedel
Pärlor sjunger/Åberg
I will magnify thee/ Corfe
Pie Jesu/Lloyd Webber

Riksfest för unga röster

Sundsvalls Gustav Adolfs kyrka 21–22 okt 2017

Målgrupp: Barnkörsångare från 9 år

Dirigent: Lars Lind

Kostnad: 500 kr per person
inkl mat, golvboende och nothäfte

Lördag: Start kl 10 (registrering före)
Repetitioner, verkstäder, kvällsöverraskning
Söndag: Repetition, högmässa,
slut ca kl 12.30, lunchpaket ingår
Möjlighet finns att komma på fredag kväll.

Förbundsstämma

Årets förbundsstämma äger rum i Norrköping 17–18 november, information om detta har skickats till delförbunden. Motionstiden går ut 17 september. Sveriges Kyrkosångsförbund håller förbundsstämma vartannat år.

Snart dags för anmälan till Riksfest 2018

Temat för Riksfest 2018 är Kyrkoåret runt: Från mörker till ljus. Läs mer i foldern som bifogas denna tidning och som även finns för nedladdning på www.sjungikyrkan.nu. All information om riksfesterna finns även på www.sensus.se/riksfest2018, som också är anmälningssidan. Anmälan till riksfesten i Östersund startar 1 september och till Västerås 1 december.

Nordisk kyrkosångsfest 2018

Nästa år firas också Nordisk kyrkosångsfest. Den hålls i Odense i Danmark under Kristi himmelsfärdshelgen, 9–13 maj. Läs mer i foldern i denna tidning eller på www.nksf2018.dk. Från 1 oktober går det att anmäla kören till Odense-festen.

Vintermöte igen i januari

Det årliga Vintermötet äger även nästa år rum i Sigtuna. Datum för fortbildningskursen om kyrkans musik och gudstjänstliv är 8–10 januari.

Barn och unga i Skara 2018

Två körfester i en blir det nästa höst. Riksfest för unga röster (från 9 år) och Ungdomskörfestivalen (från 14 år) arrangeras i Skara domkyrka 19–21 oktober, delvis var för sig, delvis tillsammans.

Körsångarkurs på gång

Sveriges Kyrkosångsförbund arbetar med ett handledningsmaterial till kurser för körsångare. Handledningen kommer inom de närmaste månaderna att bli klar och läggas ut på www.sjungikyrkan.nu för fri användning. En drygt 20-sidig guide för kyrkokörsångare håller också på att tas fram. Den behandlar bland annat mässans ordning och kyrkoåret. Guiden kommer att tryckas och finnas till försäljning. Håll utkik efter mer information på hemsidan!

Förtjänsttecken hos kamreren

Förbundets kamrer, Sofia Wahlstedt, har hand om försäljningen av smycken, märken och medaljer. Beställningar görs till bestallning@sjungikyrkan.nu eller 072-727 12 12. Observera att beställningar av märken och medaljer ska gå via delförbundets kassör. Mer information, bilder på samtliga objekt och lista över kassörerna finns på www.sjungikyrkan.nu under Vad gör vi, Utmärkelser respektive Till försäljning.

Vi söker värdar

Sveriges Kyrkosångsförbund anordnar varje år två–fyra körfestivaler för olika åldersgrupper. Vi söker hela tiden efter församlingar att samarbeta med om dessa. Kanske vill er församling vara värd för en festival framöver? Hör av er till projektledare Marita Sköldberg, 070-2122166, så pratar vi om saken.

För de årliga barnkörfesterna gäller att församlingen kan ta emot omkring 150 personer, dessa behöver sovplats (golv räcker). För ungdomskörfestivalerna, som också äger rum varje år, är det minst 200 personer som gäller, även där med möjlighet till sovplatser. När det gäller riksfester för vuxna, som förbundet arrangerar vart tredje år, måste församlingen (liksom en festlokal och ortens hotell etc) kunna ta emot minst 400 personer.

Varje höst håller vi också förbundsstämma alternativt funktionärskonferens med omkring 60 deltagare. Även dessa är vi öppna för att förlägga på olika orter. Hör av er med tips!

Mer information finns på
sjungikyrkan.nu

POSTTIDNING B

BEGRÄNSAD EFTERSÄNDNING

Vid definitiv eftersändning återsänds försändelsen med nya adressen på framsidan (ej adressidan) till KörJournalen, Morgonvägen 40, 743 32 Storvreta

Dröm gick i uppfyllelse med Rutters mässa

Barn och vuxna tillsammans i ett stort klassiskt verk. Det var skånska Vollsjö församlings stora satsning som avslutades den 2 april.

44 personer i kyrkokören Himlaröster och 29 barn i Stella Mix. Till det sångsolisterna Elinor Fryklund och John Löfgren och en ensemble på tio personer med Jörgen Tånnander på tvärföljt i spetsen. Det var besättningen när John Rutters Mass of the Children framfördes i Fränninge kyrka.

Ingela Bertilsson är kyrkomusikern som ledde projektet.

”Alla var så nöjda, så nöjda”, skriver hon till Kyrkokörjournalen.

”Barnen i kören, de vuxna sångarna, åhörarna i den fullsatta kyrkan. Det var fantastisk musik, relativt okänd, men väldigt lätt att ta till sig. Oerhört vackert. Det växlade hela tiden i tempo, nyanser, vuxenkör, barnkör, sångsolister och så blev vi burna av dessa professionella, sanslöst duktiga musiker, som lyfte oss allesammans.”

Ingela Bertilsson har alltsedan hon själv träffade John Rutter 2004 och hörde honom berätta om det då nyskrivna Mass of the Children drömt om att få sätta upp verket. Här sjunger barn och vuxna tillsammans klassisk musik, texten är mässtexter på latin som varvas med lyrik av engelska poeter.

I över ett år har Himlaröster övat på verket, barnkören började strax före jul.

”När jag presenterade verket för barnen strax innan jul, tittade de undrande på mig. ’Vad är detta för musik, tänkte du att vi skulle sjunga det här?’”

Det gjorde de, och nu hoppas många på en repris. Men det är ett stort projekt, inte minst ekonomiskt.

”Vi hoppas kanske mer på att verket sätts upp i en annan församling och då är vi gärna med och sjunger”.

Barnkören och kyrkokören i Vollsjö församling framförde John Rutters Mass of the Children i Fränninge kyrka.
Foto: Linn Åkerlund